

Activiteit 1: Individuele verwerking: aanvulzinnen

Doelstelling:

- Zich een mening kunnen vormen over thema's in de voorstelling
- Van gedachten wisselen over de thema's in de voorstelling
- Bevorderen van het creatief denken

Context:

De context van deze inleidende oefening is veilig. Er wordt immers eerst in kleine groepjes gewerkt waar vrij gepraat kan worden. Ook gaat het hier voornamelijk over een bespreking van de voorstelling en hoe de leerlingen dit ervaren hebben.

Verloop van de oefening:

Geef de leerlingen de tijd om individueel de zinnen aan te vullen. Nadien vergelijken ze in koppels of kleine groepjes hun resultaten. Nadien is het zinvol een korte nabespreking te houden (zie hieronder).

Aanvulzinnen:

- Ik heb begrip voor de zoektocht van Jelle omdat...
- Eén ding uit de voorstelling dat vooral blijft hangen is...
- Ik had niet verwacht dat...
- Wat ik anders zou doen als ik Jelle zou zijn is...
- Wat ik anders zou doen als ik Anton zou zijn is...
- Wat ik aan Jelle/Anton nog wil zeggen is...
- Het sympathiekste personage vond ik ... omdat...
- Het minst sympathieke personage vond ik ... omdat...

Laat (een aantal van) de leerlingen klassikaal kort vertellen wat hen van de aanvullingen van de ander(en) bijblijft: wat kwam overeen, wat was anders, waarmee waren ze het helemaal niet eens,...

Indien de antwoorden niet spontaan komen, kan de leerkracht doelgerichte vragen stellen. Tip: Hou deze nabespreking best kort en beschouw het als een afsluiter, want deze oefening werd reeds in kleine groepjes gehouden.

Aanvulzinnen

(werkbladen)

Vul onderstaande zinnen aan:

1. Ik heb begrip voor de zoektocht van Jelle omdat

.....

.....

.....

.....

2. Eén ding dat vooral blijft hangen is

.....

.....

.....

3. Ik had niet verwacht dat

.....

.....

.....

4. Wat ik anders zou doen als ik Jelle zou zijn, is

.....

.....

.....

5. Wat ik anders zou doen als ik Anton zou zijn, is

.....

.....

.....

6. Wat ik aan Jelle/Anton nog wil zeggen, is

.....

.....

.....

.....

7. Het sympathiekste personage vind ik omdat

.....

.....

.....

8. Het minst sympathieke personage vind ik omdat

.....

.....

.....

Activiteit 2: Verwerking in een gesprekskring

Doelstelling:

- Gedachten uitwisselen aan de hand van uitspraken
- Bewust worden van de eigen gedachten en gevoelens rond jezelf zijn
- Bewust worden van de eigen gedachten en gevoelens rond gender & seksuele geaardheid

Context:

In deze fase kan de nabespreking van de voorstelling worden opengetrokken naar de klas toe. Deze vragen richten zich hier niet meer alleen op de voorstelling; ze worden persoonlijker.

Verloop van de oefening:

Laat de leerlingen van gedachten wisselen in klassikaal verband over onderstaande vragen.

Vragenreeks 1: eigen leefwereld:

- Wat heeft dit toneelstuk met jezelf te maken?
- Welke scène vond jij het meest herkenbaar? Wat vond je in die scène terug uit je eigen leefwereld? Wat was er anders dan wat je zelf meemaakte?
- Welke scène vond je het minst herkenbaar? Waarom?
- Wat zal jou het meest blijven van deze voorstelling? Waarom?

Vragenreeks 2: citaten

In de voorstelling komen een aantal uitspraken voor die door de leerlingen niet altijd onmiddellijk begrepen worden, maar die wel interessant zijn om verder over na te denken. Bedoeling is om daar dieper op in te gaan. U vindt onder elk citaat de intentie van de schrijver en enkele suggesties om het gesprek gaande te houden.

Vragen bij elk citaat:

- Wat betekent volgens jou volgend citaat?
- Ben je het ermee eens? Waarom wel/niet?

Citaten:

- Anton tegen Jelle over meningen en vooroordelen:
“Een mening herzien kost tijd. Dat doe je met mensen die je vertrouwt. Wiens mening je vertrouwt. Maar om te herzien moet ge willen zijn.”

Betekenis:

Meningen en vooroordelen komen vaak voort uit die van de mensen rond je. Ze kunnen veranderen en evolueren afhankelijk van de omstandigheden en wie dicht bij je staat. De voorwaarde is wel dat je daarvoor open staat.

Richtvragen:

Welke mensen hebben jouw mening over gender & seksuele geaardheid mee bepaald? In welke mate is die al veranderd of geëvolueerd? Wie of wat heeft daarvoor gezorgd? Denk je dat die in de toekomst nog zal veranderen? Op welk (ander) vlak ben jij ooit al van mening veranderd?

- Jelle tegen Anton over het hokjes denken binnen de LGBTQ+ community:
"Het mooie aan de open ideeën van jullie kerk zou net moeten zijn dat iedereen anders denkt en anders mag denken. Maar, nee ook zij willen dat je net als hen denkt!"

Betekenis:

Ook binnen de LGBTQ+ gemeenschap bestaan er onuitgesproken hokjes en verwachtingen waar de mensen die er deel van uitmaken aan 'moeten' voldoen. Ook daar kan je op afgerekend worden.

Richtvragen:

Welk beeld heb jij van de LGBTQ+ gemeenschap? Hoe ziet 'een homo' of 'een lesbienne' er uit voor jou? Hoe gedraagt die zich? Ken je ook mensen met dezelfde geaardheid die er heel anders uit zien of zich heel anders gedragen?

- Anton terwijl hij vrouwenkleden draagt:
"Volgens mij ben ik nu het meest mannelijk dat ik maar kan zijn. Ik ben gewoon mezelf. En ik ben een man. Dus dan is dit hoe de man die ik ben er uit ziet."

Betekenis:

'Man zijn' of 'vrouw zijn' is verbonden met je identiteit of hoe jij jezelf ervaart. Het is dus een innerlijk gegeven, wie jij je voelt. Kleren of uiterlijke kenmerken staan hier los van.

Richtvragen:

Ben je het hier mee eens? Waarom wel/niet? Hoe maak jij jezelf kenbaar binnen jouw genderidentiteit? Hoe toon jij je man /vrouw / non binair zijn?

- Jelle's eindconclusie:
"En is mijn seksualiteit dan ook plots wie ik ben? Ik ben toch veel meer? Eigenlijk wil ik gewoon mogen twijfel. Ik wil niet zeker zijn, ik wil vrij zijn. Openstaan, verder gaan. Bij de dingen af en toe wat langer stil staan. Ik wil mij laten raken en voelen. Ik wil geven en nemen. Ik wil liefde!"

Betekenis:

Ik heb geen behoefte om me tot een bepaalde geaardheid te bekennen. Het maakt me niet uit of ik homo- hetero- bi- of asexueel ben. Ik wil van iemand kunnen houden, los van of die persoon nu een man of een vrouw is.

Richtvragen:

Ben je het hier mee eens? Waarom wel/niet? Vind je het belangrijk dat de mensen rond jou (vrienden) zich tot een bepaalde seksuele geaardheid

bekennen? Waarom wel/niet? Kan jij je voorstellen je ooit aangetrokken te kunnen voelen tot iemand die buiten je normale seksuele voorkeur valt?

Activiteit 3: Stellingenspel

Doelstelling:

Vooroordelen rond seksuele geaardheid nuanceren

Context van deze oefening:

Bij deze discussie wordt van de leerlingen gevraagd om open kaart te spelen over confronterende uitspraken. De context blijft eerder anderzijds eerder veilig. Er hoeven geen namen te vallen of persoonlijke zaken vermeld te worden. Als leerkracht kan je zelf beslissen hoe ver je hierin kan gaan, afhankelijk van je klas.

In deze oefening is de sturende en docerende rol van de leerkracht in ieder geval een belangrijke factor. Durf zelf ook een standpunt in te nemen, de discussie te sturen en vooroordelen of foute denkbeelden te ontkrachten.

Verloop van de oefening:

Neem twee tegenover elkaar liggende muren. Hang aan één muur een groen blad en aan de andere muur een rood blad. De leerlingen verzamelen in het midden van de klas.

Lees onderstaande stellingen voor en geef de leerlingen vijf seconden om naar de muur van hun keuze te gaan: de muur met het groene blad als ze het met de stelling eens zijn; de muur met het rode blad als ze het niet met de stelling eens zijn. Laat nadien de leerlingen hun keuze toelichten.

Stellingen:

Iedereen moet op straat kunnen lopen zonder vervelende opmerkingen te krijgen van anderen, hoe hij er ook uit ziet

Iedereen is wel een beetje bi

Het is stoerder om als lesbische, homo of bi jezelf te zijn dan je voor te doen als hetero.

Lesbiennes kunnen geen seks hebben met elkaar

Je moet er niet van uit gaan dat iemand hetero is

Als iemand denkt dat ik homo/lesbisch ben, voel ik me beledigd

Homoseksualiteit kan genezen worden

Als ik zou weten dat mijn beste vriend(in) homo/lesbische is, zou ik me bij hem/haar niet meer op mijn gemak voelen

Homo's zijn leuk om mee te shoppen

Biseksueel zijn is vermoeiend omdat je op iedereen verliefd kan worden

Seks is iets tussen twee mensen. De rest van de wereld heeft daar geen last van en hoeft er dus ook niks over te vinden

Twee mannen die vrijen met elkaar zijn vies. Twee vrouwen zijn opwindend.

Activiteit 4: Meerkeuzevragen

Doelstelling:

Een open gesprek tussen leerlingen en leerlingen vs. leerkrachten creëren omtrent de situatie binnen de eigen klas- en schoolsituatie rond seksuele geaardheid.

Context van deze oefening:

Deze oefening komt dichterbij de huid van de leerlingen. Afhankelijk van de groep kan u inschatten hoe ver u hiermee kan gaan. Het is sowieso de bedoeling dat het gesprek over de groep op algemeen niveau blijft en dat er geen specifieke personen geïdënteerd worden.

Werkwijze:

Neem twee tegenover elkaar liggende muren. Hang aan een muur een rood en een groen blad. Hang aan de andere twee muren een blauw en een geel blad.

Lees telkens de vraag en de vier antwoordmogelijkheden. Vermeld bij elke antwoordmogelijkheid telkens de kleur. Doe dit minstens twee keer.

De leerlingen krijgen vijf seconden om onder het blad van hun keuze te gaan staan.

De leerlingen mogen hun keuze toelichten.

Laat de leerlingen nadien de klas rondkijken en aangeven of de verdeling over de verschillende antwoorden overeenkomt met hoe zij de realiteit op school ervaren.

Vermeld duidelijk dat het niet de bedoeling is om het te hebben over specifieke personen maar over het totaalbeeld. Grijp in indien ze zich hier niet aan houden. Je kan ook zelf aangeven hoe jij dit als leerkracht ervaart/waarneemt.

Meerkeuzevragen:

- **Op onze school...**
 - Blauw** Kan iedereen openlijk helemaal zichzelf zijn
 - Geel** Hebben sommige jongeren vooroordelen tov iemand met een andere geaardheid maar de meeste niet
 - Rood** Leven er heel wat vooroordelen tov mensen die niet hetero zijn
 - Groen** Kan je er maar beter niet voor uit komen dat je niet hetero bent
- **Een vriend(in) van hetzelfde geslacht als jij komt er voor uit dat hij/zij homoseksueel/lesbisch is. Welke impact heeft dat op jou?**
 - Blauw** Geen. Het maakt me niets uit.
 - Geel** Ik zou me niet meer durven omkleden in zijn/haar bijzijn
 - Rood** Ik zou me niet meer op mijn gemak voelen als we met twee zijn
 - Groen** Ik ben zelf homoseksueel/lesbisch/bi
- **Zou je je ooit verkleden als iemand van het andere geslacht?**
 - Blauw** Nee, nooit
 - Geel** Eventueel voor een themafeestje om onnozel te doen
 - Rood** Ik wil wel eens ervaren wat dat met je doet
 - Groen** Ja, super leuk!

- **Wat zou jij doen als een vriend(in) gepest wordt owv zijn/haar geaardheid?**
 - Blauw** Ik ben er als hij me nodig heeft, maar neem geen openlijk standpunt in
 - Geel** Ik ga het melden aan een zorgleerkracht of leerlingenbegeleider
 - Rood** Ik ga praten met de pester om hem op andere gedachten te brengen
 - Groen** Ik zeg open en bloot dat ik het niet vind kunnen

- **Wat doe jij als een vriend zelf iemand uitsluit owv zijn/haar geaardheid?**
 - Blauw** Iedereen moet zelf zijn keuzes maken
 - Geel** Ik zou hen persoonlijk zeggen dat ik het niet vind kunnen.
 - Rood** Ik zou openlijk tegen hem ingaan
 - Groen** Zo iemand is geen vriend

- **Zou jij het erg vinden/vond jij het erg om te ontdekken dat je homoseksueel of lesbisch bent?**
 - Blauw** Ja, het maakt kinderen krijgen veel ingewikkelder
 - Geel** Ja, ik zou bang zijn om het aan andere te vertellen
 - Rood** Ja, ik vind het vies en zou het nooit willen zijn
 - Groen** Nee, als ik me maar goed voel bij iemand die ik heel graag zie

EXTRA: Wat zegt een foto?

Met behulp van de foto's van kunstenaar JJ Levine stellen we in vraag wat nu eigenlijk 'typisch' mannelijk en vrouwelijk is. Een prachtige voorzet om met de leerlingen zelf creatief aan de slag te gaan.

In de reeks 'Alone time' zien we dezelfde persoon twee keer op elke foto: één keer als vrouw, één keer als man. Het is onmogelijk te zeggen welke van de twee 'echt' is.

In de reeks 'Switch' zien we telkens twee foto's van telkens hetzelfde koppel. Man en vrouw wisselen om. Ook hier is niet te zeggen op welke van de twee foto's het 'echte' koppel staat.

De ideale aanleiding voor een gesprek over uiterlijke kenmerken en hoe je iemand als man of als vrouw afbeeldt.

U vindt de verschillende stappen van de activiteit hier:

<https://schooluitdekast.be/sites/default/files/methodiek/bijlage/methodiekmvx.pdf>

Website van de fotograaf JJ Levine: de fotoreeksen 'Alone time' en 'Switch'

<https://www.jjlevine.com/switch/>

<https://www.jjlevine.com/alone-time/>

